

Cathrine Sandnes

Frilansskribent, tidligere kulturredaktør i Dagsavisen.

En lege i salen

Da Mariss Jansons falt om, midt under dirigeringen av Oslo Symfoniorkester, skjedde to ting. Det ene var at min veloppdragne, men overarbeidede og dermed svært søvnige, venninne våknet opp og begynte å klappe. Det andre var at en eller annen endelig fikk anledning til å stille spørsmålet om hvorvidt det var en lege i salen.

Det viste seg, forteller min søvnige venninne, å være utrolig mange leger til stede i Oslo Konserthus akkurat denne kvelden. Så mange faktisk, at det nesten ble komisk når den ene etter den andre reiste seg fra plassen sin. For skal man først få trøbbel med hjertet, og da snakker vi selvfølgelig om rent fysiske problemer, da finnes det knapt tryggere steder å få det enn akkurat der Mariss Jansons befant seg. På rekordtid ble han behandlet av en av landets fremste spesialister, hvilket slett ikke ville vært en selvfølge om han – eksempelvis – hadde falt om kull et par hundre meter fra Legevakta. Eller, og det innbiller jeg meg må være det stedet man virkelig har et stort behov for å ha leger i salen, på Ullevaal Stadion. Vel å merke når det er landskamp. De gangene Lyn spiller hjemmekampene sine der er det, som kjent, knapt nok behov for pølseselgere på tribunen.

Ikke skjønner jeg hvorfor leger går så mye på konserthus og i teatrene som stati-

stikken skal ha det til. For det er ingen tvil om at det er helt andre arenaer behovet for både en og to leger i salen ville vært atskillig høyere. På min første Roskilde-festival opplevde jeg, etter ti minutter med irske The Pogues, å vakle ut med kjolen revet i filler, med bare én sko igjen og blåveis. Der kunne det for eksempel ha vært behov for noen leger, og de kunne saktens ha tatt en kikk på vokalistens samtidig. Og da jeg sov ute under åpen himmel natten før femmila i Kollen, i en dårlig sovepose som Ari Behn hadde brukt før han ble kongelig, den natten kunne jeg virkelig ha trengt en lege i løypa.

Men aller størst har behovet for profesjonell hjertehjelp vært under fotballkamper. Både av de triste, og dem var det mange av i min barndom på 80-tallet, og definitivt av de heftige som fulgte med Drillo på 90-tallet. Jeg vet ikke hvor mange leger som var innom Ullevaal, og da snakker vi fortsatt om Stadion og ikke om sykehus, i løpet av de to VM-kvalifiseringene, men det kan umulig være sunt å føle så mye på så kort tid. Det gjør vondt i hjertet når vi taper, men det er når vi har sjansen til å vinne at belastningen er størst. Og ikke vet jeg hva legene gjorde da Kjetil Rekdal scoret på straffen i Marseilles, og samtlige fotballhjerter i Norge sto stille i de seks minuttene som

var igjen av kampen. Det vil si, i de seks minuttene gjorde vel legene det samme som alle oss andre: holdt pusten. Men jeg lurer fortsatt på hva de gjorde etterpå, om det var ekstra stor etterspørsel etter hjerteleger den kvelden, eller om folk ga blaffen i om hjertet fungerte eller ikke og fortsatte å feire i stedet for å besvime.

Likevel: Av alt man kan dø av, må fotball være det beste. Da Korea sensasjonelt, og med ørlitte granne hjelp av dommerne, slo ut Spania i sist fotball-VM ble det rapportert om tre dødsfall den natten. To koreanere krasjet med bilen og ble drept, og i den lille byen Suwon satt en 77 år gammel bestemor og så kampen med familien sin. Hun hadde overlevd 2. verdenskrig og Koreakrigen, hun hadde overlevd kinesere, japanere, amerikanere og det koreanske militærregimet. Da dommeren blåste av kampen spratt hun opp av stolen sin. «Vi vant,» ropte hun. «Vi slo dem! Vi har vunnet». Så sluttet hjertet å slå.

Det må være den vidunderligste måte å dø på. Og kanskje er det et poeng i at det ikke skal være leger til stede når man, som en av de utvalgte, får muligheten til å dø av lykke.

Kunsten å være lege ...

«Det finnes øyeblikk av poesi i alle liv»

Eilif Straume

I neste nummer:

- Brystkreft
- Kvinner og epilepsi
- Behandling av rusmisbrukere
- Hjertekirurgi hos eldre
- Norsk helsevesen 400 år?